

नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३०] काठमाडौं, चैत २० गते २०३७ साल [अतिरिक्ताङ्क ७३ (क)]

श्री ५ को सरकार
भूमिसुधार मन्त्रालयको
सूचना

जग्गा (नाप जाँच) (चौथो संशोधन) नियमावली, २०३७

जग्गा (नाप जाँच) नियमावली, २०३२ लाई संशोधन गर्न बाब्द्धनीय भएकोले,
जग्गा (नाप जाँच) ऐन, २०१६ को दफा १४ ले दिएको अधिकार प्रयोग
गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यी नियमहरूको नाम “जग्गा (नाप जाँच) (चौथो संशोधन) नियमावली, २०३७” रहेको छ ।
(२) यो नियमावली तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. जग्गा (नाप जाँच) नियमावली, २०३२ को नियम २ मा संशोधनः जग्गा (नाप जाँच) नियमावली, २०३२ (यसपछि “मूल नियमावली” भनिएको) को नियम २ को खण्ड (ख) को सदृश देहायको खण्ड (ख) राखिएको छः—
“(ख) “निर्देशक” भनाले श्री ५ को सरकार, नापी विभागको महा-निर्देशक सम्झनुपर्छ ।”

३. मूल नियमावलीको नियम ३ मा संशोधनः मूल नियमावलीको नियम ३ को सदृश देहायको नियम ३ राखिएको छः—
आधिकारिकता मुद्रण विभागको प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

“३. जग्गा नाप जाँच गर्ने तथा दर्ता गर्ने अधिकारी: (१) ऐनको दफा ३ को उपदफा (२) को प्रयोजनको लागि जग्गा नापी वा जाँच गर्ने, त्यसको क्षेत्रफल यकीन गर्ने र तेरो मेरो परेकोमा बाहेक क्षेत्रीय किताब (फिल्डबुक) मा दर्ता गर्ने अधिकारी नापी टोलीको अमीन हुनेछ ।

(२) ऐनको दफा ३ को उपदफा (२) र दफा १० को उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि जग्गाको किसिम छुट्याउने अधिकारी नापी टोलीको नापी निरीक्षक हुनेछ । नापी निरीक्षकले त्यस्तो जग्गाको किसिम छुट्याउँदा सम्बन्धित क्षेत्रमा नापी गर्ने नापी टोलीको अमीन, सम्बन्धित पञ्चायतका बडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको बडा सदस्य र सम्बन्धित जग्गाधनी र मोही राखी छलफल गरी जग्गाको किसिम छुट्याउनेछ ।

तर पुनर्वासि विभाग अन्तर्गत बसोबास सम्बन्धी काम कारबाई भइरहेको क्षेत्रमा नापी विभागले तोकेको अवस्थामा जग्गाको किसिम छुट्याउने तथा अन्य काम गर्ने अधिकारी बसोबास अधिकृत हुनेछ ।”

४. मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ६ को उप-नियम (३) को सट्टा देहायको उप-नियम (३) राखिएको छ:-

“(३) उप-नियम (२) बमोजिम उपस्थित रहेका व्यक्तिहरूको रोह-बरमा नापी टोली प्रमुखले जग्गा नाप जाँच गर्ने व्यवस्था मिलाउनेछ र सम्बन्धित अमीनले सात दिनसम्म नापी गरेको जग्गाको प्रत्येक सात दिनमा अनुसूची १ क. बमोजिमको सूचना टाँसी ऐनको दफा ६ को उप-दफा (५) र (५ख.) को अधीनमा रही नापी भएको जग्गाको प्रमाण हेरी भिडाई सम्बन्धित व्यक्तिको नाउँमा नापी टोलीको मुकाममा नै शहरी क्षेत्र बाहेक अन्य क्षेत्रको लागि अनुसूची २ शहरी क्षेत्रको लागि अनुसूची २ क. र जमीन र माथिल्लो वा एकै तलामा पृथक पृथक स्वामित्व भएको जग्गाको लागि अनुसूची २ ख. बमोजिमको ढाँचाको क्षेत्रीय किताबमा दर्ता गर्नेछ ।

तर अनुसूची १ क. बमोजिम प्रकाशित सूचनामा चित नबुझ्ने व्यक्तिले सो सूचना प्रकाशित भएको भित्रिले सात दिनभित्र अनुसूची १ ग. बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित नापी टोली प्रमुखसमक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ र यससी पर्न आएको निवेदनमा सम्बन्धित नापी टोली प्रमुखले पन्द्रह दिन-भित्र निर्णय गर्नु पर्नेछ ।”

५. मूल नियमावलीमा नियम ६ क. थप : मूल नियमावलीको नियम ६ पछि देहायको नियम ६ क. थपिएको छ:-

“६क. दर्ता गरेको क्षेत्रफल सच्याउन सक्ने : अमीनले क्षेत्रीय किताबमा दर्ता गरेको क्षेत्रफल पछि जाँच्दा घटो बढी हुन आएमा नापी टोली प्रमुखले सो सच्याई सम्बन्धित व्यक्तिलाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।”

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

६. मूल नियमावलीको नियम ७ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७ को,-

(१) उप-नियम (१) को सद्वा देहायको उप-नियम (१) राखिएको छः-

“(१) ऐनको दफा ६ को उप-दफा (५) बमोजिम दर्ता तिरो केही नभएको तर परापूर्वदेखि बेस्ता हक्कभोग भई खास आवाद गरी खाई आएको जग्गा दर्ता गराउने सिलसिलामा उज्जूर परेमा निर्णय गर्न सम्बन्धित जिल्लामा देहायको सदस्यहरू भएको एक समिति हुनेछः-

(क) प्रमुख जिल्ला अधिकारी-	अध्यक्ष
----------------------------	---------

(ख) माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुख-	सदस्य
---	-------

(ग) जिल्ला पञ्चायतको प्रतिनिधि-	सदस्य
---------------------------------	-------

(घ) प्रमुख नापी अधिकृत वा नापी अधिकृत-	सदस्य-सचिव
--	------------

(२) उप-नियम (२) मा रहेको “तीनजना” भन्ने शब्दको सद्वा “दुईजना” भन्ने शब्द राखिएको छ ।

(३) उप-नियम (६) को प्रतिवन्धात्मक वाक्यांशको सद्वा देहायको प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश राखिएको छ :-

“तर नापी गोश्वारा उठिसको जिल्लाको हक्कमा सो कारबाई गर्ने अधिकारी माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुख हुनेछ ।”

(४) उप-नियम (६) पछि देहायको उप-नियम (७) थिएको छः-

“(७) ऐनको दफा ६ को उप-दफा (५क) को प्रयोजनको लागि यस जग्गा दर्ता गर्ने अधिकारी नापी अधिकृत हुनेछ ।”

७. मूल नियमावलीको नियम ८ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ८ को सद्वा देहायको नियम ८ राखिएको छः-

“८. जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा दिइने : (१) ऐनको दफा ८ को उप-दफा (१)

बमोजिम जग्गा नाप जाँच भई दर्ता सेस्ताको काम समाप्त भएपछि नापी अधिकृत वा निज नभएको ठाउँमा माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुखले क्षेत्रीय किताब (फिलडबुक) को आधारमा जग्गाधनी दर्ता सेस्ता र जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा तयार गराई आफ्नो दस्तखत गरी सम्बन्धित जग्गावाला वा निजको प्रतिनिधिलाई जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा दिनु पर्नेछ ।

(२) उप-नियम (१) मा उल्लेखित जग्गाधनी दर्ता सेस्ता र जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा देहायको लागि देहायबमोजिमको ढाँचामा हुनेछन्:-

(क) शहरी क्षेत्र बाहेक अन्य क्षेत्रको लागि क्रमशः अनुसूची ३ र

४ बमोजिमको,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ख) शहरी क्षेत्रको लागि क्रमशः अनुसूची ३क र ४क बमोजिमको,

(ग) जमीन र माथिल्लो वा एक तल्लामा पृथक पृथक स्वामित्व भएको जग्गाको लागि क्रमशः अनुसूची ३ख. र ४ख. बमोजिमको,

(घ) पुनर्वास विभाग अन्तर्गत बसोबास सम्बन्धी जग्गाको लागि क्रमशः अनुसूची ३ग र ४ग बमोजिमको ।

(३) ऐनको दफा ८ को उप-दफा (२) र (३) को प्रयोजनको लागि उज्जूरी हेने अधिकारी नापी अधिकृत भएको ठाउँमा नापी अधिकृत र निज नभएको ठाउँमा माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुख हुनेछ ।

(४) उप-नियम (१) बमोजिम जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा नपाएकोमा वा जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा पाएपछि पनि त्यसमा वित नबुझी कसैको उज्जूर परेमा नापी अधिकृत सो जिल्लामा रहेदासम्म नापी अधिकृतले र निज नभएमा माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुखले त्यस्तो उज्जूरी उपर छानबीन गरी जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा दिनु पर्ने भए दिन वा सच्याउनु पर्ने भए सच्याई अर्को जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा दिनु पर्नेछ ।

तर कुनै जग्गावाला वा निजको प्रतिनिधिले जग्गाधनी दर्ता प्रमाण-पूर्जा लिन आउँदा निजलाई जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा दिन नसकिएम दिन नसकिएको कारण खुलाई निस्ता गरी दिनु पर्नेछ ।

(५) यस नियममा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नियम ३ को उप-नियम (२) बमोजिम तोकिएको अवस्थामा उप-नियम (१), (२),

(३) र (४) बमोजिमको काम कारबाई गर्ने अधिकारी बसोबास अधिकृत हुनेछ ।”

द. मूल नियमावलीको नियम ११ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ११ को

सट्टा देहायको नियम ११ राखिएको छः-

“११. शहरी क्षेत्रको जग्गाको किसिम छुट्याउने तरीका: नापी अधिकृत नगर

पञ्चायतको प्रतिनिधि र स्थानीय कर कार्यालयको कर अधिकृत भएको समितिले बजार क्षेत्र र आवासीय क्षेत्रहरूमा उपलब्ध शहरी सुविधाको साथै निकट भविष्यमा उपलब्ध हुन सक्ने सुविधालाई ध्यानमा राखी ऐनको दफा १० को उपदफा (२) बमोजिम शहरी क्षेत्रको जग्गाको किसिम देहायको तरीकाले छुट्याउनेछः-

(क) खण्ड कः शहरी सुविधा उपलब्ध भएको र मुख्य बजार क्षेत्र (शर्पिंग सेन्टर) भएको र मूल सडक जोडिएको घर जग्गा खण्ड क. हुन्छ ।

(ख) खण्ड खः खण्ड क. संग जोडिएको वा खण्ड क. को नजीक पर्ने र सहायक सडक जोडिएको घर जग्गा खण्ड ख. हुन्छ ।

११८०

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

- (ग) खण्ड ग : खण्ड ख. संग जोडिएको वा खण्ड ख. बाट केही टाढा र शाखा सडक जोडिएको घर जग्गा खण्ड ग. हुन्छ ।
- (घ) खण्ड घ : खण्ड ग. संग जोडिएको वा खण्ड ग. बाट केही टाढा र निकास बाटो बा गल्ली बाटो जोडिएको घर जग्गा खण्ड घ. हुन्छ ।
- (ङ) खण्ड ङ : खण्ड घ. संग जोडिएको घर जग्गा खण्ड ङ. हुन्छ ।
- (च) खण्ड च : खण्ड क, ख, ग, घ, र ङ मा नपरेका घर जग्गा वा शहरी सुविधा उपलब्ध भइनसकेको शहरी क्षेत्रभित्रको घर जग्गा खण्ड च. हुन्छ ।

स्पष्टीकरण : यस नियमको प्रयोजनको लागि,-

- (१) “शहरी सुविधा” भन्नाले धारा, बिजुली, टेलिफोन र सुलभ यातायात जस्ता आधुनिक शहरी सुविधालाई जनाउँछ ।
- (२) “मूल सडक” भन्नाले शहरको आवासीय क्षेत्रको मुख्य सडक र खुल्ला राजमार्गलाई जनाउँछ ।
- (३) “सहायक सडक” भन्नाले मूल सडकसंग जोडिएको सडकलाई जनाउँछ ।
- (४) “शाखा सडक” भन्नाले सहायक सडकसंग जोडिएको सडकलाई जनाउँछ ।
- (५) “निकास बाटो” भन्नाले केही घरको लागि मात्र बनेको एक छेउ बन्द सडकलाई जनाउँछ ।
- (६) “गल्ली बाटो” भन्नाले सोटर नचलने पैदल मात्र हिँड्ने बाटोलाई जनाउँछ ।

६. मूल नियमावलीको नियम ११ ख. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ११ ख. को उप-नियम (३) को सदृश देहायको उप-नियम (३) राखिएको छ:-

“(३) ऐनको दफा १० को उप-दफा (४) बमोजिम जग्गाको किसिम छुट्टाइएकोमा पुनः उजूरी गर्न शहरी क्षेत्रको जग्गाको निमित्त निर्देशकले ताकेको अधिकृत, अचलाधीश कार्यालयको प्रतिनिधि र जिल्ला कार्यालयको प्रतिनिधि भएको समिति हुनेछ र शहरी क्षेत्र वाहेक अन्य क्षेत्रको जग्गाको निमित्त नापी अधिकृत, जिल्ला कार्यालयको प्रतिनिधि, माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयको प्रतिनिधि र जिल्ला पञ्चायतको प्रतिनिधि भएको समिति हुनेछ । यसरी पुनः उजूरी गर्दा उप-नियम (१) बमोजिमको समितिले निर्णय गरेको मितिले सात दिनभित्र शहरी क्षेत्रको जग्गाको अमूल्यकरिता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

हकमा नापी गोश्वारामार्फत र शहरी क्षेत्र बाहेक अन्य क्षेत्रको जग्गा को हकमा नापी अधिकृतमार्फत उज्जूर गर्नु पर्नेछ ।”

१०. मूल नियमावलीको नियम ११ ग. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ११ ग.

मा रहेको “भूमि प्रशासन कार्यालय वा भूमिसुधार अधिकारीको कार्यालयमा” भन्ने शब्दहरूको सदृश “माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयमा” भन्ने शब्दहरू र “भूमि प्रशासक वा भूमिसुधार अधिकारी” भन्ने शब्दहरूको सदृश “माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुख” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

११. मूल नियमावलीको नियम १२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १२ को,-

(१) उप-नियम (१) मा रहेको “भूमिसुधार अधिकारी वा भूमि प्रशासक” भन्ने शब्दहरूको सदृश “माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुख” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) उप-नियम (२) को सदृश देहायको उप-नियम (२) राखिएको छः-

“(२) ऐनको दफा १२ को उप-दफा (२) बमोजिम जरीवाना गर्ने अधिकारी नापी अधिकृत भएको ठाउँमा नापी अधिकृत र निज नभएको ठाउँमा माल कार्यालय वा मालपोत कार्यालयका प्रमुख हुनेछ ।”

(३) उप-नियम (४) मा रहेको “कोष तहसील कार्यालयले” भन्ने शब्दहरूको सदृश “मालपोत कार्यालयले” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

१२. मूल नियमावलीको अनुसूचीहरूमा संशोधन : मूल नियमावलीको,-

(१) अनुसूची १ घ. झिकिएको छ ।

(२) अनुसूची २ क., ३, ३ क., ४ र ४क.को सदृश यसै साथ संलग्न क्रमशः अनुसूची २क., ३, ३क., ४ र ४क. राखिएका छन् ।

१३. मूल नियमावलीमा अनुसूचीहरू थप : मूल नियमावलीमा यसैसाथ संलग्न अनुसूची २ख., ३ख., ३घ., ४ख. र ४ग. थपिएका छन् ।

नेपाल राजपत्र भाग ३

(9)

१९६

शुद्धसूक्ती—२ क
(नियम ६ को उपनियम (३) संग सम्बन्धित)

卷之三

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हनेछ।

गाउँ दा नगर यंज्ञायत सदस्यको यहोछाप

सहोद्राण
प्रश्नका सहोद्राण

नापो फारम नं. १ ख
सेवीय किताब

शनसुक्ति - २ ख

(नियम ६ को उपनियम (३) संग सम्बन्धित)
शो ५ को सरकार

मूल्यालय
मूल्यालय

ग्रामीण

जमीन	तल्लाको जमीन तल्ला	सम्बन्धित तल्लाबालाको		तल्ला (जमीन तल्ला, पहलो तल्ला शादि)	तल्लाको विवरण नापो छएको स्थिति	प्रमाण संकेत	कैफियत संकेत
		किसिम	वालाको नाम, यर र वत्तन				
किसा	किसिम	सहीछाप	नाम, थर र वत्तन तथा बाबुको नाम र सम्बन्ध भए वाजेको नामसमेत	नाम	श्रृङ् विवरण प्राप्ति	प्राप्ति	प्राप्ति
नम्बर					लम्बाइ:- बोडाइ:- वर्ग स्थिति:-		

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

गाउँ वा नगर पञ्चायतको सदस्यको सहीछाप:-

नापो निरीक्षकको सहीछाप:-

शानिको सहीछाप:-

१२८५

नेपाल राजपत्र भाग ३

(三)

नापी फाराम नं. ३

पाना नं.

(नियम ८ को उपर्युक्तम् (२) को खण्ड (क) संग सम्बन्धित)

कोफयत

અધ્યાત્મ

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएकोले, मात्र लागु हुनेछ।

(०८)

नेपाल राजपत्र भाग ३

फाराम नं. ३ क

(नियम द को उपनियम (२) को खण्ड (ब) संग सम्बन्धित)

कौफियत

जम्मा क्षेत्रफल:-

कैफियत	जन्माधिनीको चर्ता:-
भूमिधार मन्त्रलय	जन्माधिनी दती धेस्ता
सम्बन्ध भए वाजेको नामसमेत:-	अंचल:-..... जिल्ला:-..... जिल्ला
पचायता:-	जन्माधिनीको चर्ता:-
जन्माधिनीको नाम:-..... र	जन्माधिनीको वाबुको नाम:-..... र
सम्बन्ध भए वाजेको नामसमेत:-	सम्बन्ध भए वाजेको नामसमेत:-.....
अंचल:-..... जिल्ला:-..... जिल्ला	अंचल:-..... जिल्ला:-..... जिल्ला
जन्मा धेत फल:-	जन्मा धेत फल:-

यस पानामा जम्मा किता ... उ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

नेपाल राजपत्र भाग ३

(१३)

पाना नं.

नामों कारणम् नं. ४

जन्म संख्या

अनुसूची—५

(नियम ८ को उपनियम (२) को द) सांग साचावधार

श्री ५ को स

नाम भाष्ट तिर्थार मुख्य विवाह

जन्माधानीको नाम

जन्माधानीको वाबुको नाम

सरकार भए वाजेको नामसमेत

जन्माधानीको नाम, थर तथा विवाह समय

उमेर

जन्माधानीको वत्तन

जन्माधानीको वाबुको वत्तन

सरकार भए वाजेको वत्तन

जिल्ला

जन्माधानीको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

(2 b)

नेपाल राजपत्र भाग

पाला च० . . .

नापो फाराम नं. ४ क.

(नियम द को उपानियम (२) को खण्ड (ख) वर्णित है)

जगाधनीको नाम, अरे
जगाधनीको बतन
जगाधनीको बाबूको नाम
संभव भए बाजेको नाम समेत

आधिकारिकता मद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछौं।

नेपाल राजपत्र भाग ३

(χb)

नाथी फाराम नं. ४ अं.

卷之二

(नियम द को उपनियम (२) को खण्ड (ग) सेंग सम्बन्धित

तरलाद्वालाको नाम, थर
वतन

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

۲۵

नेपाल राजपत्र भाग

प्रतिसंचरी - ४

(नियम द को उपनियम (२) को छप्ट (८) सांसर्वित)

ॐ ५ को सरकार

जयगाधनी दत्ता प्रभाणपुर्जी

जग्या पाउने व्यक्तिको तरबीर

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि, मात्र लागू हुनेछ।

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौंमा प्रवित ।

130

प्राज्ञाले—
चानुदेव प्यानुरेत
श्री ५ को सरकारको सचिव

जग्माधनी न
जग्मा पात्रनेको नाम, थर
जग्मा पात्रनेको बालुको नाम
जग्मा पात्रनेको बालुको नाम